

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

ACC. N.º. 3271

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

134

Landskap: Blekinge Län

Upptecknat av: A. G. Pettersson

Härad: Medelsta, roneby

Adress: Lillhärada Halmsjö

Socken: Lillhärada

Berättat av: Anders yvaelsson

Uppteckningsår: 1932

Född år 1849 i Lillhärada

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

TILLFÖRLITLIGT

Uppteckningen rör

sig om kyrkbröllop under förlämnings tid,

Kyrkbröllops-

Här berättar Anders yvaelsson om hur ett gammaldags
s. h. fint och vackert kyrkbröllop såg ut under hans
angelsamtid eller för ett par-tio år tillbaka i tiden,
ja så bröllopsgården var vackert smyckad utom hur
så väl som inne redan dagen före bröllopsdagen, när
ärensartarna som redan låg färdigvarna restes under
tiden de anga två med hela fölytt var vid kyrkan,
före avfärden visade sig icke vare sig brud eller brud-
gammor för än att man skulle äta iväg och då var
di så bestyggade så att man var icke sämre på vilka
dät var som var brudparett för än di tog plats uti
sin ämbon, för så dät va många sidana besöjde till

att vilja bort dät för ishiadane, för si man ville inte
ha några hållningar eller visa sig för än niglen var
öppar och man itarhvar till bröllopsgården, nog parade
man på i sköt några skott vid anförden, som också
kvallade i fortsättningen vid varje stuga där bröllops-
täggett far fram då man viste om dät vilken tid man
kom på dagen, då man for istad, män dät var ändå
inte så olyckligt som på hemfärden då skall dät i
ett längs efter hela vägen för si då hade alla gjort
sig i ordning och laddat sina peltalar med rediga
salvar, så att dät lät som efter en ordentlig hörsbär,
och vid hemkomsten till bröllopsgården skall dät uti
hundraatal skottsalar, män dät värsta förehvar än
då efter skott på kvällen då man ville si bouparett
då skall dät stup i ett, och facklorna svävade och
lyfte i luften och blaspåyvarna dansade med sina
små tändblom framför bröllopshusett, ja dät var en storslagen kamidi.

2

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

Landskap: ..... Upptecknat av: *P O Pettersson*
 Härad: ..... Adress: *Lillhövda holmsjö*
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

3

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

Uppteckningen rör att se på under bröllopskvällen, för
 si vid ett sådant storsagett myrbröllopp samlade sig
 mycket folk vid bröllopsgården för att på se de myr-
 djfta uti sin skov med alla sina brudpigor och guspillar
 omkring sig då hela gården var uppynt med lychnor
 och gus, dät hela var så stältigt så man kan inte med
 ord bevisa dät, ja si dät var förpändarnas sed att dät
 skulle vara si sådär storsagett då man var utav
 bättre förmedelständ, hur myrkan var blädd? ja si då *Myrkans*
 var då mer än som man kan antala, för si myrkan *plädsel.*
 bläddas nä enar längs hela gängen fram till hästet
 i då va blädd mäd enar i bransar, i dätill gus
 som man tände under vigselnuten mitt på gylfa dagen.

män si sådant kyrkbröllop var ganska hastamma och
 fick betalas för särskilt för, efter som dät var inte fört på
 dän tiden som dät nu är, för si man måste också brya brud-
 kronan och dän hörde kyrkan till, samt de många an-
 ordningar som skulle göras inom kyrkan med den
 wackra smäknungen, och allt hastade pångar, män
 si då förkom inte så ofta, dät var de allra rikaste i
 förnämsta inom socknen som tog dät si så där stort
 och fint då de skulle gifta bort sina döttrar, dät var
 brudens föräldrar som skulle svara för hela utläggell
 då en dattar skulle gifta sig, och då va hällar inte mer
 än som rättmätigt var om man ville ha sina döttrar
 fint och högligt gifta, för si en dänna var alldrig rik
 om rätt så var utav de allra förnämste, för si hon fick
 inte mer i utlösen än tredjedelen i arv, mot prästarna,
 man skulle va bra rika om dotan hanne på ett ållar
 två tusen dalar då man hade en 8. å. 10. barn, i dätte

4
 LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV
 ANDRE TILLFÖRLITLIGT

ACC. N:R. 3271

138

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av: .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör mäkt pojkar, när då va ju så att
 de rike pojkarna slog efter de färväma dottrarna som
 va utan rik och fin famely, män i de flästa fall va
 di förmedlade genom ombud och bänamän, i dätta yarde
 att sådana storslagna i stättiga bröllopp kom till ständ
 för si brudgammens föräldrar skulle inte ta sig av dät
 allra minsta, di va liksom utomstående då en son
 gifte sig på dän tiden, för si brudgammen kom alldeles
 ensam före till brudens hem klädd uti sina vanliga klä-
 dar, där blev han anvisad ett rum av sina yurpiltar
 som var före honom där, och di passade honom upp
 och gälpte honom med sina kläder som han hade
 där i förväg i passade honom med allt vad han behövde,

Skriv endast på denna sida!

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

is när de sedan va färdiga på båda hållen i tiden va inne
 så fick brudgummen besöka sin tilltänkta make uti brud-
 kammaren som också var avsidd till brudparets sängkam-
 mare där man skulle lagga bröllopsnatten, då man var
 klar för avres till kyrkan framträdde brudparett med
 sina föräldrar och betygning av brudpigor och gussittar
 samt dån tillfredsknade bröllopsmakern såv höll
 ett kort och skämtamt tal för brudparett och önskade
 dem trevlig färd, män vad som här tilldrog sig
 under färfärdans tid var nästan anmärkningsvärt
 för si jag föreställar mig bröllopsstället något lik-
 nande en begravningsplats, män hi dät var ju
 län skilnaden att man hade dät fina brudparett
 näst företa gultren uti dån som de fyra föräldrar
 na åmade uti, försi dät var ju derat hörd till att
 åbra färe och på så sätt ledsaga sina barn fram
 till dät riktiga ärendet framför altaret och prästen, —

6

MINDRE TILFÖRLITLIGT

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKLIVSMUSEUM

Landskap: ..... Upptecknat av: *P. G. Pettersson*
 Härad: ..... Adress: *Lillhärda halmsjö*
 Socken: ..... Berättat av: *Anders J. Pettersson*
 Uppteckningsår: ..... Född år *1849* i *Lillhärda*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

MANDRE TILLFÖRLITLIGT

Färdens till
kyrkan.

Uppteckningen rör sig om bröllopsresan till kyrkan.
 Varför jämför man där med en begravningssermon?
 inte jämför man sig dått liknade något sådant där
 för att om man hade varit femtio eller hundra jäf-
 tar inbjudna på ett sådant storslaget bröllop så
 skulle alla med till kyrkan, just därför liknar jag dått
 vid en begravning. män sig dått var ju våra jäf-
 dars sed som nog alla veta, och för öfrigt vad våra
 jäf-
 fädor hade för sed och bruk, kunde endast tiden
 ändra, män tänkar sig oss lite närmare in uti där
 saken så måste man finna dått ganska underligt
 då man sig ett trättia i. fäntat och hammande
 med högtedshädda mänskar, harlarna uti höga

s. h. silkestap och vita stänkragar med den stora vita
 fladdrande rosätten under hakan, med sin svarta
 väffelkastym, för övrigt alldeles samma klädsel som
 vid begravning, skillnaden på hela utstyren hos
 hvarlänna var de vita vantarna, på begravning var
 det gänghart med svarta sidana, i hvarnarna hade
 svarta dräktar med sina stora vita färbäläden
 som gick ihop bak till, och de vita silkedumarna på
 huvudet, men hvarnarna använde röd eller blå
 sidensalsduk och även livstygke uti glänsande fänyar
 män vid begravning var hela beklädningen vit
 och svart, och därför får jag att det förestälde en
 likpröfs lika myskett som ett ställigt bröllopp
 om man finge så ett sådant storslaget bröllopp
 i våra tider vad skulle man säga? ja så den
 tidens sed var ju sådan, nu har man endast två
 vittner med sig till prästen, ja tiden är förändrad även vid döttra

Klädslan.

LINDRE TILLFÖRLITLIGT

KONINKA BOKHÅLLNINGEN
KUNGLIGA BIBLIOTEKET

Landskap: ..... Upptecknat av: *P. G. Pettersson*
 Härad: ..... Adress: *Gullhövskalmgården*
 Socken: ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år *1863* i *Gullabo tröskult*

MINDRE TILLFÖRLITLIGT

Uppteckningen rör *sig om leudgammens ankomst till byskran,*

*läs man var framkommen till byskran leudade hon
 sin leud på spetsen för en brast sten samt gick in
 & alldeles ensam och meddelade prästen om sin an-
 komst till sitt viktiga ärende, och svarade på frå-
 gan som prästen ställde till honom uti ensamhet,
 därefter hämtade han sin leud och togade in i bysk-
 ran åtföllda av alla västarna som togo sina plat-
 sar allt efter som släktkapitt till leudparett förhöllt
 sig dock föräldrarna på ömse sidor om leudparett,
 framför prästen som nu åter framförde samma
 fråga till leudgammen som uti sin tur svarade på,
 leuden gick därefter samma fråga, det yordel såh samma,*

*Utkomsten
 till kyrkan.*

vad han ville vara, för saken var ju dän att
 brudens fadar och modrar hade bestämmelse-rätten vid
 såväl dätta tillfälle, så att waerdt blev påtyasmlig-
 gen ju, om han var med på giftarmålet eller inte,
 efter sigten var förrättad och man skulle betrakta
 hemfärdens tog brudgammens fader fram sin stora
 brännvinsdanne fälde dän medfärde bägaren och bydd
 bruden dän som smakade på dät och uti sin tur lem-
 nade dän till sin man, som med hög värt utropa-
 de skäl för alla de närvarande, och lemnade bäga-
 ren åter till sin fadar som drack därav, och lät
 bägaren gå från ^{småt.} till man, till alla gästarna hade
 druckett ur samma bägare, dät kallade man för
 fäse ningrshälen som alla bröllopsgästarna ur
 samma bägare drack brudparet till med lyska
 och framgång, varåfter fölyde ett litet tal för
 brudparet av brudgammens fader, däråttar togade man —

Hemfärdens.

SINDRE TILL EDRIT IRT